

20. jun 2016. godine

ДНЕВНИК

Радничка права пуно скресана, запошљавање мало порасло

Закон о раду, који је на снази две године, по мишљењу представника синдиката, није донео ништа позитивно за раднике, напротив, права радника су умањена, а број незапослених није значајно измењен. Од измена радног законодавства, које се најављују а за сада се још не зна какве ће бити, истичу синдикалци, готово извесно треба очекивати додатно смањење права радника.

По речима председника Уједињених гранских синдиката “Независност” Бранислава Чанка, ефекти новог Закона о раду изразито су негативни, јер не само да није повећан број радних места, већ су много радници остали без посла.

- Не знам никога ко је због Закона о раду добио посао, а то је и логично, пошто закони не запошљавају, већ то ради привреда - каже Чанак. - За сада не знам какве ће измене радног законодавства бити, али очекујем да ће ићи у правцу још већег разводњавања права радника, јер је то још једино остало да се промени.

Председник Савеза самосталних синдиката Војводине Горан Милић указује да у протекле две године важења Закона о раду позитивних ефеката нема, а послодавцима је омогућено лакше отпуштање. - Суштина је да су очекивани ефекти, који би водили у добром смеру, изостали, осим што је, на основу информација из медија, због бољег рада инспекцијских служби и члана закона који обавезује послодавце да прикажу све запослене, без обзира где раде и где је седиште фирме, смањен рад на црно - каже Милић. - Нови Закон о раду погоршао је положај радника, јер послодавци имају пуно већа овлашћења, а радници готово никаква права и сведени су на пуку радну снагу.

По оцени председнице Асоцијације слободних и независних синдиката Ранке Савић, готово да нема ниједног позитивног ефекта Закона о раду, односно права радника су значајно смањена и у новијој српској историји никада није била мања заштита права запослених. - Нови закон је укинуо економске припадности радника, као што је, рецимо, обрачун стажа, плаћања сменског рада... а са аспекта синдиката закон је погубан јер је њихова снага и деловање умањено и синдикати немају снагу да заштите раднике у низу њихових економских социјалних и радних права - каже Ранка Савић.

- Уз овај закон омогућено је веома лако отпуштање радника, а иако статистички подаци говоре да је захваљујући Закону о раду смањен број незапослених не верујем у начин на који се дошло до тих података и одговорно тврдим да се не поклапају са стањем у пракси.

Она указује да је Закон о раду је довео до погоршања материјалног положаја радника, да је у Србији армија људи који ради за веома малу зараду, најчешће ни не пита за цену рада и раде за зараду и мању од минималне.

- Измене радног законодавства, које се најављују до 2018. године још увек нису познате, али не треба сумњати да ће довести до новог снижавања права радника и већих погодности за послодавце и инвеститоре, да ће се ићи ка још флексибилнијем закону, који ће омогућити лакше запошљавање, када је послодавцу потребно, и још лакше отпуштање. Ипак, очекујем да

се изменама закона правно регулише рад преко агенција за запошљавање, односно положај запослених на лизинг, јер они постоје и њихов правно радни статус мора бити регулисан - каже Ранка Савић.

Без паралеле с протестима у Француској

У Француској радници протестују због промена радног законодавства, али, како кажу представници синдиката веома је тешко повући паралелу између протеста у овој земљи и у Србији. Бранислав Чанак указује да је много тога другачије - од права радника, али и од става јавности, нико није против штрајкача, пошто се подразумева да радници имају право да не буду задовољни и то искажу. По речима Горана Милића, у Француској је веома мало синдикално организованих радника, мање од осам одсто, а на протестима је далеко више радника, јер су свесни да ће свака измена радног законодавства одразити на будуће раднике. Он истиче да су радници у Србији суочени са страхом од губитка радног места, а граница сиромаштва претрпана је радницима, па зато готово да и нема протеста, док Ранка Савић указује да се су протести у Србији били млаки што је поразно и за српско друштво и за синдикате.

"Zanima ih Budimka, aktivirali bi 5.000"

Kina je zainteresovana za srpsku poljoprivredu, naročito za organsku proizvodnju, a o tome je bilo reči tokom posete predsednika Kine Si Đinpinga.

„Budinka na primer ima kapacitet. Ako investira, Kina bi imala koristi, ne samo od izvoza u Kinu, nego i na ostala tržišta", kaže predsednik Privredna komora Srbije Marko Čadež.

Kako je rekao, moramo imati strateški prilaz tome da je jedino tržište na kom se procenjuje veća potrošnja mesa, mleka i vina upravo azijsko.

„Zbog toga je potrebno da što pre ubrzamo proces usklađivanja sertifikata“, dodao je Čadež.

„Trgovina će biti direktna, i smanjiće se rizik za one koji

izvoze iz Srbije u Kinu“, rekao je on.

Čadež je istakao i da je, kompanija koja je se zanima za Budimku, zainteresovana da aktivirira 5.000 kooperanata.

"Zaposleno 269, a treba 555 informatičara"

Integrisani zdravstveni informacioni sistem (IZIS) trebalo bi do kraja godine da bude implementiran u sve zdravstvene ustanove u Srbiji.

Iz Udruženja informatičara u zdravstvu Srbije (UIZS) podsećaju da u zdravstvenim ustanovama trenutno ima 269 zaposlenih informatičara, a da je za realizaciju tog posla potrebno 555 informatičara.

Na skupu "Informatizacija zdravstva" održanom u Institutu za majku i dete, oni su podsetili da u zdravstvenim ustanovama radi 0,44 procenata informatičara u odnosu na zdravstvene radnike, odnosno na 225 zdravstvenih radnika dolazi jedan informatičar.

Trenutno je, kako kažu, zaposleno 269 informatičara, a da bi se umrežile sve zdravstvene ustanove i da bi zakazivanje pregleda bilo elektronsko neophodno je da u zdravstvenim ustanovama zaposli 555 informatičara.

Uvođenjem IZIS-a u zdravstvene ustanove pacijenti više ne zakazuju specijalističke preglede sami u kliničkim centrima i bolnicama, već će to za njih raditi izabrani lekari iz domova zdravlja.

Srpska malina preti da razočara ceo svet

Predhodnih godina srpski malinari imali su dovoljno argumenta da protestuju protiv niskih otkupnih cena. Ove godine malinari imaju još jedan problem više.

Ne samo da je cena niska, već su maline loše rodile i njihov kvalitet nije zadovoljavajući.

Naizgled privlačni, ali pri prvom zalogaju ni blizu onog kvaliteta na koji smo navikli Evropu ali i svet. Malina zbog obilnih padavina u aprilu, snega u maju i kiše u junu nije uspeła da dozri i nakupi dovoljno šećera.

Samo što je počela berba, malinari su se suočili sa nedaćama. Nezadovoljstvo malinara je ove godine veće nego ranijih godina. Protesti za sada nisu najavljeni ali malinari jasno iznose da sa otkupnom cenom od 150 dinara ne mogu da zarade.

“Kako je došlo do tih cena šta je se dogodilo u odnosu na predhodne godine gde smo svi bili oćevici da je bila velika potražnja maline, kupci su nadirali sa svih strana. Odjednom je se napravio taj neki vakum u poslednjih dva meseca nam je servirana prića da je stalo sa prodajom i da nemaju zanimljive kupce i da nema zainteresovanosti“, prića Božo Joković.

“Što se tiće potražnje maline u odnosu na prošlu godinu ovaj period je mnogo, mnogo manje. Šta to znači? To znači da je tržište puno i to smo mi osetili“, isiće Evica Mihaljević.

Prevelike padavine izazvale su u pojedinim malinjacima sušenje biljaka. U zasadu Vidana Brajkovića šteta je preko 20 odsto. Taj gubitak ne može nadomestiti ni cena od 300 dinara za jedan kilogram.

“Kako nije gubitak, ja sam uložio ovde grdna sredstva u ovu parcelu je izvućeno tri traktora samo đubreta stajnjaka plus sve agrotehlike sam ovde upotrebio“, istiće Vidan Brajković malinar iz Arilja.

Na pitanje koliko je oćekivao, a koliko će zapravo ubrati Brajković każe:

“Oćekivao sam bar 2,5 tovara po aru, to je najmanje što je moglo da donese ali sad ovako kako je krenulo neće biti po 50 u proseku, možda 30 kilograma po aru.“

Ista prića skoro svake godine, malinari istrajni da izdejstvuju cenu od minimum 2 evra.

Njihova matematika se nikako ne poklapa sa računicom hladnjaćara i otkupljivaća. Za sada nema prosipanja maline, štrajkova pred Vladom Republike Srbije ali se insistira na razgovoru sa velikim otkupljivaćima.

Danas

"Železara Smederevo će biti najkonkurentnija u Evropi"

Si Đinping: Da ispunimo obećano * Vučić: Posao za 10.000 ljudi * Nikolić: Srbija može da bude temelj na kojem će Kina graditi svoju poziciju u Evropi

"Ja bih kineskim saradnicima iz 'Hestila' dao savet da ne daju preveliku garanciju unapred, nego da održe iskreno i ozbiljno obećanje. Moramo da realizujemo dato obećanje". Ovim rečima, predsednik Kine Si Đinping juče se obratio novim vlasnicima Železare Smederevo, koju je obišao poslednjeg dana svoje posete Srbiji.

Nešto pre toga, premijer Srbije Aleksandar Vučić je obećao da će dolazak Hestila, trećeg po veličini proizvođača čelika na svetu, omogućiti posao "ne za 5.000, nego za 10.000 radnika". Vučić je rekao i kako su mu 2012. godine, kada je Ju-es stil vratio smederevsku čeličanu državi, svi savetovali da Železaru zatvori, ali se "nekoliko nas zainatilo i uspeali smo da pobedimo i obezbedimo posao ne za 5.000 nego za 10.000 ljudi". Od te 2012. do danas, Srbija je potrošila 470 miliona evra da bi Železara mogla da nastavi da radi i pravi gubitke. Taj iznos odgovara cifri od oko 94.000 evra po svakom radniku Železare.

Kada je Vlada pristala da kompletan iznos podmiri iz budžeta, Hestil je kupio Železaru za 46 miliona evra i sada planira da u nju uloži 300 miliona evra.

- Uveren sam da će se uz intenzivnu saradnju u čeličani pojaviti sjaj i vitalnost i da će igrati aktivnu ulogu u poboljšanju života srpskog naroda i u povećanju zaposlenosti - rekao je Si. On je dodao da će podržati ovaj projekat i dati maksimalnu podršku za zajednički uspeh, "jer sam video da očekujete uspešnu saradnju".

Prvi čovek Hestila Ju Jong je izjavio da će Železara Smederevo postati najkonkurentnija u Evropi i da će u tom cilju biti iskorištene sve prednosti tehnologije, ekologije i globalne prodajne mreže.

"Hestil sigurno neće izneveriti očekivanje dva predsednika kao ni nade svih zaposlenih. Mi imamo odlučnost da oživimo najveću srpsku železaru i verujemo u naš zajednički uspeh", rekao je Ju Jong.

Predsednik Kine je u Smederevo došao sa predsednikom Srbije Tomislavom Nikolićem, a obojici je domaćin u fabrici bio Vučić. Sija su ispred Železare dočekale hiljade građana Smedereva, među kojima je bilo i mnoštvo dece sa kojima se kineski predsednik pozdravio.

Vučić je podvukao da je spas za Železaru nađen zahvaljujući Si Đinpingu i njegovom prijateljstvu sa predsednikom Nikolićem.

Inače, Si je ranije tokom trodnevne posete Srbiji izložio ideju da se ubuduće dvojica predsednika (on i Nikolić) sastaju bar jednom godišnje, kako bi unapređivali odnose dve zemlje.

Nikolić je juče rekao da bi Srbija mogla da bude temelj na kojem će Kina graditi svoju poziciju u Evropi.

- Svojim proizvodnim kapacitetima, sposobnim i vrednim radnicima, povoljnim poslovnim ambijentom, geografskom pozicijom i evropskom perspektivom, Srbija bi mogla da bude taj temelj. Mi smo svesni važnosti razvoja strateškog partnerstva naših država i pristupamo mu iskreno i puna srca. Srbija i Kina su ušle u novu eru odnosa, koji su na političkom nivou izvrsni, dok su veze dva naroda čvrste i iskrene. Svojom

bezrezervnom podrškom na međunarodnoj sceni Kina nam stavlja do znanja da je naš prijatelj i da možemo da se oslonimo na nju u svim vremenima - rekao je Nikolić. Si Đinping je dan ranije ponovio da Kina podržava Srbiju na njenom putu ka članstvu u Evropskoj uniji.

Nikolić je dodao i da bi ekonomska saradnja dve zemlje mogla da bude mnogo bolja, iako je i sada dobra, kao i da su razgovori koje su srpski državnici vodili sa kineskim predsednikom potvrdili da postoji zajednička spremnost da se na tom planu uradi mnogo više.

Smederevo će biti najbogatiji grad u Srbiji

"Ovo nije samo dobar dan za Smederevo, koje će biti najmoderniji i najbogatiji grad, već znači bolji život za sve druge građane Srbije", izjavio je juče Vučić, kako prenosi Fonet. On je izneo uverenje da će sledeće godine Srbija imati najveći rast u regionu i Evropi i to "dva do 2,5 puta veći i od Nemačke". Prema Vučiću, Srbija za taj rast treba da zahvali i kineskom predsedniku i ulaganju kineske kompanije u Železaru. Inače, ekonomsko pravilo je da je razvijene zemlje ostvaruju slabiji privredni rast od zemalja u razvoju.

Šta je potpisano?

Tokom posete kineske delegacije potpisana su ukupno 22 sporazuma. Između ostalog, potpisani su sporazumi o privredno-tehničkoj saradnji, ugovor o izgradnji deonice autoputa Surčin-Obrenovac, ugovori Telekom Srbije sa kompanijom Huawei i Eksim bankom za kupovinu opreme i finansiranje te transakcije, memorandum o razumevanju za izgradnju fabrike za preradu otpadnih voda, drugi memorandum za finansiranje i izgradnju elektrane za proizvodnju struje od otpada i još jedan o zajedničkom ulaganju u projekte obnovljivih izvora energije. Potpisano je i pismo o bilateralnom svop aranžmanu između Srbije i Kine, kao i razni drugi sporazumi.

Najkonkretniji od svih potpisanih dokumenta je ugovor za deonicu Surčin - Obrenovac, u vrednosti od 233,7 miliona dolara, koja će biti finansirana kreditom Eksim banke. Iako je bilo očekivano da se napravi pomak u vezi izgradnje brze pruge Beograd - Budimpešta, nikakav dokument ovo ovog projekta nije potpisan. Ranije je kamen spoticanja bio model finansiranja pruge, jer je Srbija bila zainteresovana za koncesiju, dok je kineska strana htela da pruži kredit. Pred posetu Si Đinpinga najavljivalo se i da će Kinezi graditi luku kod Pupinovog mosta koji povezuje Zemun i Borču, ali konkretan ugovor tokom ova tri dana nije potpisan. Ako bude realizovan memorandum o izgradnji fabrike za preradu otpadnih voda u Beogradu, to će biti jedan od najvećih projekata, budući da se njegova vrednost procenjuje na 500 miliona evra.

Kako je dočekan Si Đinping

Tokom prethodna tri dana kineski predsednik je osim političkih sastanaka prisustvovao i nizu kulturnih i društvenih događaja. Tako je poseta počela polaganjem kamena temeljca za budući kineski kulturni centar na mestu nekadašnje ambasade Kine pogođene u NATO bombardovanju 1999. godine. Dvojica predsednika su položila i vence na spomenik trojici ubijenih kineskih novinara i službenika u tom činu. Ulica u kojoj će nići kineski kulturni centar preimenovana je u Konfucijevu.

Si Đinping i njegova supruga Peng Liuan su obišli i Kalemegdan, u društvu predsednika Tomislava Nikolića i njegove supruge Dragice Nikolić, a predsednik Srbije je kasnije organizovao svečanu večeru, uz tradicionalna srpska jela i kulturno-umetnički program. Nakon jučerašnje posete Železari, premijer Vučić je ugostio kineskog i srpskog predsednika u državnoj vili "Zlatni breg", koja je nekada pripadala dinastiji Obrenović, što je bila prilika da premijer Siju predoči biografiju Miloša Obrenovića, svoje omiljene istorijske ličnosti. Kako je objavljeno, kineski predsednik je pred ručak mogao da lično vidi kako se sprema pečenje i svadbarski kupus.

Supruga kineskog predsednika Peng Liuan je najveći deo posete provela u društvu Dragice Nikolić. Njih dve su obišle školu za decu ometenu u razvoju "Sava Jovanović Sirogojno" u Zemunu, gde je Peng uručila donacije toj ustanovi, a zatim su obišle i Botaničku baštu u Beogradu, gde su zajednički zasadile drvo prijateljstva.

Kineski predsednik je u Srbiji dočekan uz najviše počasti. Njegov avion je od ulaska u srpski vazdušni prostor dobio pratnju migova našeg vazduhoplovstva, što je Si ocenio kao "veličanstveno" i dodao da se u Srbiji oseća kao kod svoje kuće. Nikolić je Sija odlikovao Ordenom Republike Srbije na velikoj ogrlici, najvišim odlikovanjem Srbije.

Zanimljivo je da je osim uobičajenih protokolarnih poklona, Nikolić Si Đinpingu poklonio i do sada neobjavljenu fotografiju njegovog oca Si Džongsuna, snimljenu 1986, kada je Si Džongsun predvodio delegaciju Komunističke partije Kine na 13. kongresu Saveza komunista Jugoslavije.

KURIR

Stočari zatvaraju farme

PROPAST: Srbija se davi u uvoznom mleku

Za nekoliko meseci ove godine u zemlju ušlo čak 12.500 tona mleka i mlečnih proizvoda, koliko nije za celu 2015.

Srbija je od početka godine uvezla mleka više nego za celu prošlu godinu, a ukoliko 30. juna Vlada Srbije ukine i prelevmane na uvoz mleka i mlečnih proizvoda iz EU, srpski mlekari će prestati da postoje, ukazuju stručnjaci iz ovog sektora.

Prema podacima portala Agropres, koje potvrdilo i Ministarstvo poljoprivrede, Srbija je od početka godine potrošila čak 17,5 miliona evra na 12.500 tona uvoznog mleka i mlečnih proizvoda, koliko nije za celu 2015. I to pored zvaničnih ograničenja uvoza koje je prošle godine donelo Ministarstvo poljoprivrede. Kako objašnjava Sanja Bugarski, predsednica Centralne asocijacije proizvođača mleka, otkupljivačima je jeftinije da mleko uvezu iz EU nego da ga kupe od domaćih stočara.

Represija

- Srbija bi mogla postati jedina zemlja u razvijenom svetu koja nema razvijenu proizvodnju mleka i mesa. Ukoliko se ukinu prelevmani, mi više nećemo postojati. Ne postoji agrarna politika, agrarni budžet i pomoć za proizvodnju. Država je tu samo da vrši represiju - ističe Bugarski.

S njom se slaže i agroekonomista Miladin Ševarlić, koji objašnjava da je kompanijama otkupljivačima značajan samo profit i da su subvencije u EU četiri do osam puta više nego u Srbiji.

- Država bi trebalo da podigne prelevmane do nivoa konkurentnosti naših proizvođača, ali čisto sumnjam da će se uopšte produžiti. Uvoz će se još više povećati, i to će još više uništiti naše stočare - objašnjava Ševarlić.

Laboratorija

Poseban problem je to što Nacionalna referentna laboratorija više od decenije ne radi, pa kvalitet mleka procenjuju sami otkupljivači, koji i određuju cenu.

Kako objašnjava Goran Đaković, predsednik NVO Agropres, domaće mleko ocenjuju kao nekvalitetno, a pitanje je kako se kontroliše uvozno mleko, koje možda sadrži genetski modifikovane organizme.

- Kada mlekara otkaže otkup mleka zbog navodnog lošeg kvaliteta, seljak nema gde da uradi nezavisnu analizu. Kadija te tuži, kadija ti sudi - ukazuje Đaković.

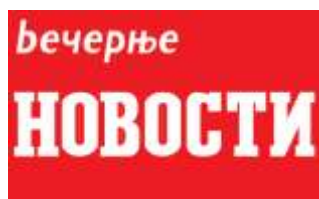
Ministarstvo

KO KONTROLIŠE UVOZNO MLEKO

Ministarstvo poljoprivrede nije odgovorilo na pitanje da li će biti ukinuti prelevmani.

Oni su naveli da umesto Nacionalne referentne laboratorije kontrolu sprovodi Uprava za veterinu prilikom odobravanja uvoza.

Oni su istakli da je laboratorija za ispitivanje mleka tehnički spremna za rad i da je u toku rešavanje pitanja zapošljavanja stručnog kadra.

Potpisali smo 12,5 miliona čekova

Kupovina na odloženo uzima maha, iako bankari favorizuju kreditne kartice. Svaki peti kupac pazari hranu ili poklone na poček uz blankete. Čekove sada nude i banke koje ih nisu izdavale kako bi sačuvale klijente

DOK korišćenje kreditnih kartica u našoj zemlji stagnira, kupovina čekovima na odloženo ponovo uzima maha, što se vidi po 12,5 miliona izdatih blanketa u prošloj godini. Trend upotrebe čekova i u ovoj godini je nastavio da raste. Prema nezvaničnim podacima, već je ispisano i pušteno oko pet miliona čekova, a najviše su ih izdale domaće banke, pre svega Poštanska štedionica i Komercijalna banka.

Iako su uvek forsirale kreditne kartice, strane banke su se privolele ipak, čekovima, čak i one koje, ih od kada su došle na naše tržište, pa do danas nikada nisu ni izdavale. Shvatile su da je za naše građane to najomiljenije sredstvo plaćanja.

Čekovi u Srbiji ne izlaze iz upotrebe, a po svemu sudeći to se neće dogoditi skoro, barem dok naš standard ne stane na noge. Svaki peti građanin je ispisao ček kupujući hranu ili poklone, ukazuju trgovci. Uz pomoć

ovih blanketa, na odloženo i do 300 dana, može u najvećem broju trgovina da se pazari hrana, a na duže i tehnička roba. Tako je u opticaju godišnje od 2011. godine od danas sve više čekova, a prosek od devet miliona je davno prevaziđen. Za mnoge je kupovina na čekove najsigurniji način da poprave svoj kućni budžet, odnosno da prežive.

Коришћење чекова

Издато:	12,5 милиона
Максимална вредност чека:	5.000 динара
Одложено плаћање:	до 12 месеци
Месечно издавање по клијенту:	10 комада
Трошкови издавања:	5 динара по комаду

Kartice koje banke svesrdno nude i sa kojima takođe može da se plaća i do 12 meseci, bez kamate, nisu tako popularne. Naročito među siromašnijim slojem

stanovništva. Tako već nekoliko godina građani koriste 1,1 milion kreditnih kartica sa limitom od oko 33,77 milijardi dinara, iako im je odobreno gotovo trostruko više. Poslednjih meseci zabeležen je čak pad upotrebe kreditnih kartica, odnosno građani ih sve manje koriste. Uz to su sve veća kašnjenja u izmirenju obaveza za kreditne kartice i prema podacima Kreditnog biroa, prošlog meseca su iznosila čak 17,8 odsto.

S druge strane, broj izdatih čekova se povećava, i mnoge banke koje do sada nisu izdavale ove blankete počele su da ih nude kako ne bi ostale bez klijenata. Strani bankari škrtare kada odobravaju čekove, dok kod naših banaka može da se dobije, ukoliko je klijent uredan, odnosno nema nedozvoljeni minus po tekućem računu, i više ovih blanketa. Tako, na primer, ukoliko neko ima na računu 25.000 dinara, u svakoj stranoj banci dobiće samo pet čekova, ali u domaćoj može da uzme i duplo više.

- Čekovi čuvaju standard građana - ističe Mlađan Kovačević, ekonomista. - Iako je praktično plaćanje čekovima na odloženo nezakonit čin, trgovci su spremni da kreditiraju građane kako bi prodali što više robe. Potrošnja je u padu, pa zbog toga gotovo sve trgovine, na sve načine, a pogotovo uz pomoć čekova, pokušavaju da prodaju što više svojih proizvoda. Građani, s druge strane, plaćajući na više meseci, čak i na dve godine, dolaze do željene robe, a najviše do hrane.

Korišćenje čekova se ne naplaćuje i korisnik uglavnom banci plaća simboličnu nadoknadu za izdavanje ove blankete, obično pet dinara. Kod kreditnih kartica, međutim, plaća se kvartalna ili godišnja članarina, mada ima nekih banaka koje u prvoj godini korišćenja oslobađaju svoje klijente ove naknade radi konkurentnosti. Ali to se često odrazi kroz visinu kamatne stope koja pokriva troškove banke prema građanima.

KARTICE I DALJE SKUPE

Banke koje izdaju kreditne kartice i dalje zaračunavaju veoma visoke kamate. Tako je u proseku kamata za korišćenje kreditnih kartica 26 odsto, a ima banaka koje zaračunavaju i 30 odsto na godišnjem nivou. To je jedan od razloga zbog čega stanovništvo u Srbiji ne koristi masovnije kreditne kartice. Ali mnogi i ne mogu da dobiju kreditnu karticu, jer su im primanja mala. Tako, ako neko ima platu od 15.000 ili 20.000 dinara, gotovo da ni u jednoj stranoj banci ne može da dobije kreditnu karticu.

Oprez, mesari ne štede na hemiji

Da li je i koliko potrebno da građani pažljivo čitaju etikete prilikom kupovine, ali i konzumiranja mesnih prerađevina? Problem nisu sami pojačivači ukusa, već to koliko ih ima i kako su korišćeni

SVAKI odlazak u prodavnicu povlači i pitanje znamo li zaista šta jedemo. Koliko je potrebno da budemo oprezni prilikom kupovine mesnih prerađevina, kobasica ili salama, zbog velikog učešća raznih aditiva? Da li je dovoljno da se kupuju samo od proverenih (poznatih) mesnih industrija, da se pažljivo čitaju deklaracije ili da se smanji njihova upotreba?

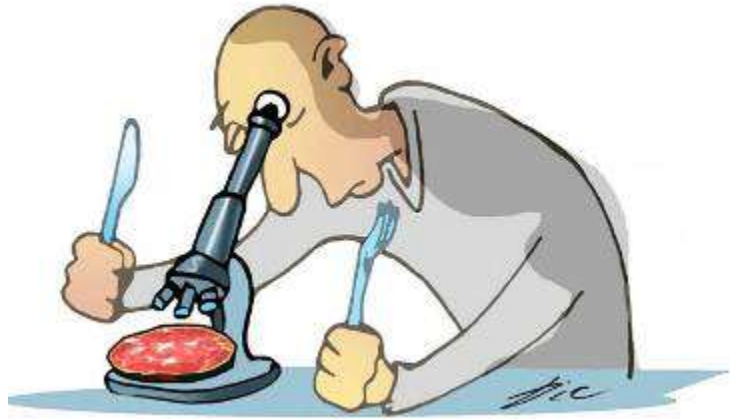
Moderna prehrambena industrija ne može da opstane bez aditiva i pojačivača ukusa koji namirnicama menjaju sastav, aromu, kvalitet i produžavaju trajnost. Emulgatori se dodaju u industrijski proizvedenu hranu da bi imala bolji ukus, miris, boju... Oni se takođe koriste i kao konzervansi, štite namirnice da se ne pokvare. Natrijum-nitrit je nezamenljiv za viršle, kobasice, salame, jer je efikasan protiv bakterija koje proizvode opasne toksine, a njihova toksičnost se smanjuje pošto se mešaju sa kuhinjskom solju...

Istraživanja govore da su pojedini dodaci i konzervansi štetni i da se nakon duže upotrebe, naročito u količinama većim od dozvoljenih doza, narušava zdravlje.

- U stručnim krugovima stalna je diskusija o štetnosti pojedinih aditiva - kaže za "Novosti" Stevan Blagojević iz Instituta za opštu i fizičku hemiju u Beogradu. - Nažalost, dostupnost informacija svima i na svakom mestu često dovodi do zabuna, preterivanja i netačnih informacija o zdravstvenim aspektima aditiva. Ono što je sigurno, sa industrijski obrađenom hranom ne treba preterivati, posebno se to odnosi na decu i omladinu, jer svi aditivi imaju prihvatljiv dnevni unos izračunat na osnovu telesne težine.

Veliki deo aditiva, dodaje on, razgrađuje se u toku same tehnološke obrade, odnosno proizvodnje, pa samo deo zaostaje u gotovom proizvodu. Zato je važna umerena i raznolika prehrana.

- U tim proizvodima nije problem u samim aditivima, već koliko ih ima i kako su korišćeni - naglašava Blagojević. - Postoje dva scenarija za problematične proizvode, prvi je da neodgovorni proizvođač zbog cene, koja je znatno niža, koristi aditive koji su isključeni sa liste. Dakle, radi se o zakonskom prekršaju. Drugi scenario, koji je realniji, jeste da se recimo želi smanjiti udeo mesa u viršlama na račun vode, i zato je potrebno više emulgatora i stabilizatora da bi viršla i dalje bila čvrsta, ili kada meso potamni od stajanja, pa se dodaje više boje kako bi se postigla "svežina".

U tim krajnje neprofesionalnim "kombinacijama" često je u proizvodima veća koncentracija aditiva od dozvoljene. Imajući sve to u vidu, najvažnija je kontrola i sistem kvaliteta u samoj proizvodnji i odgovornost proizvođača.

Aditivi se, kao i sva moderna rešenja u hemiji, stalno unapređuju, čak se i lista dozvoljenih aditiva menja na svake dve godine.

- U tom menjanju, ograničenju ili čak ukidanju nekih aditiva, dolazi do značajne promene cene i tada mali proizvođači koriste priliku da nabavljaju one jeftinije aditive da bi imali ekonomsku korist - dodaje Blagojević. - Veoma bitan deo je praćenje načina upotrebe aditiva u smislu dodavanja, faze dodavanja ili načina rastvaranja. Često manje poznati proizvođači nemaju stručnjake da to isprate, tako da kod njih aditivi ne postižu optimalan efekat.

Naša lista aditiva koja se koristi u domaćoj industriji, svake dve, tri godine se usklađuje sa evropskom regulativom, koja opet direktive dobija od međunarodnih stručnih tela iz te oblasti.

Nesporno je da je najbolja hrana ona prirodna, bez aditiva. Međutim, razvoj društva, život u gradovima, zapošljavanje žena i promene ritma života doveli su neminovno do pojave industrijske hrane i svega ostalog vezanog za očuvanje njene svežine, zaključuju stručnjaci.

TRKA ZA NIŽIM CENAMA

Moderno vreme je dovelo do surove konkurencije na tržištu, u 20. veku nacionalne ekonomije bile su zaštićene carinama, danas u 21. veku praktično ne postoje realne carine između EU zemalja, pa čak ni između zemalja van EU. U "utakmici" cena, neki se ponašaju neodgovorno i prave sve jeftinije proizvode, a kada su niže cene jasno je da ima manje mesa, a više vode. Pitanje je, postoji li viršla ili mesna prerađevina bez aditiva?

- Sigurno da ne, čvrsta emulzija se ne može dobiti bez emulgatora i dodatka za zgušnjavanje, a meso se mora zaštititi od mikrobiološkog propadanja konzervansom - ukazuju u Instituta za opštu i fizičku hemiju. - Postoje kvalitetniji proizvodi koji nemaju recimo dodatku boju i nemaju pojačivač ukusa, već se koristi jača smeša začina.

Duže radno vreme štetno za žene, ali ne i za muškarce

Novo istraživanje naučnika Univerziteta u Ohaju otkrilo je da rad više od 40 sati nedeljno kod ženskih osoba može da prouzrokuje zdravstvene probleme poput srčanih bolesti ili nekog oblika raka. Međutim, efekat na zdravlje muškaraca potpuno je suprotan.

Naučnici Univerziteta Ohajo u SAD sproveli su istraživanje među 7.500 ljudi, starijih od 32 godine. Stručnjake je zanimala dužina radnog vremena ispitanika i koje zdravstvene tegobe najčešće imaju.

Ustanovljeno je da prvobitni efekti na zdravlje mogu da prođu neopaženo ali ukoliko žena provede više od 40 sati nedeljno na poslu, to se može negativno odraziti na njeno zdravlje, a ukoliko žene na poslu u toku nedelju dana provedu više od 60 sati, rizik da će bolovati od dijabetesa,

raka, srčanih bolesti i artritisa se utrostručuje.

„Ljudi ne razmišljaju kako im naporni poslovi u njihovim dvadesetim, tridesetim i četrdesetim godinama mogu uzrokovati zdravstvene probleme, kasnije tokom života. To se naročito odnosi na žene“, otkrio je Alard Dembe, profesor menadžmenta i politike zdravstvenih usluga i vodeći autor studije.

Efekti prouzrokovani većom količinom radnih sati gotovo su suprotni kada je u pitanju zdravlje muškaraca. Novo istraživanje došlo je do zaključka da ukoliko muškarci rade duže od 40 sati nedeljno imaju veće šanse da boluju jedino od artritisa, dok su šanse da se suoče sa drugim zdravstvenim problemima značajno manje u odnosu na žene.

Takva razlika objašnjava se činjenicom da žene u odnosu na muškarce imaju mnogo više aktivnosti, koje uključuju i domaćinstvo, a zbog stalne potrebe za balansom između karijere i porodice su u većoj opasnosti da boluju od hroničnih bolesti, ističu autori studije.

U istraživanjima koje su 2015. godine sproveli Univerziteti Harvard i Stanford je otkriveno da stres na poslu uzrokuje hipertenziju i kardiovaskularne bolesti, a odražava se i na mentalno zdravlje.

Građanski zakonik pojačava profesionalnu odgovornost

Budući Građanski zakonik pojačaće odgovornost lekara i drugih lica koja profesionalno obavljaju određenu delatnost za greške odnosno nastalu štetu, bez obzira da li će kodifikacijom biti ostavljena pretpostavka krivice kod odgovornosti za štetu ili ne.

To znači da će bez obzira da li će u parnicama za naknadu štete prema budućim rešenjima iz GZ, teret dokazivanja krivice biti na oštećenom - koji je po pravilu laik, ili na tuženom - koji je mahom profesionalac, sud će voditi računa upravo o pojačanoj profesionalnoj odgovornosti.

Naime, Prednacrt GZ, koji je još uvek na javnoj raspravi, predviđa "relevantnu i specijalnu" odgovornost za lekare i druga lica koja profesionalno obavljaju određenu delatnost.

Reč je pojačanoj, takozvanoj profesionalnoj odgovornosti", rekao je sekretar Komisije za izradu GZ Ratko Slijepčević Tanjugu.

Prema članu 299. Prednacrtu GZ, pri prosuđivanju da li je lice koje je štetu prouzrokovalo krivo ili ne, to jest da li se ponašalo kako je trebalo, sud vodi računa o redovnom toku stvari i o tome šta se od razumnog i pažljivog čoveka moglo osnovano očekivati u datim okolnostima, naveo je Slijepčević.

"Ali, kada sud ocenjuje da li je lice koje profesionalno obavlja određenu delatnost - kao što je lekar, veterinar, medicinsko osoblje, apotekar, inženjer, arhitekta, javni beležnik, advokat, zanatlija...skrivljeno prouzrokovalo štetu, sud vodi računa i o naučnim saznanjima kao i o pravilima struke, o životnom iskustvu", naglasio je Slijepčević.

Takođe, kako je rekao, u tim slučajevima sud vodi računa i o tome šta se od razumnog i pažljivog stručnjaka moglo osnovano očekivati u datim okolnostima, što je takozvana "krivica stručnjaka".

Prema njegovim rečima, u dosadašnjoj javnoj raspravi ispoljena su i mišljenja da bi za odgovornost lekara, bez obzira kako bi glasilo opšte pravilo o subjektivnoj odgovornosti, trebalo zadržati takozvanu pretpostavljenu krivicu.

Pretpostavljena krivica podrazumeva obavezu lekara da dokaže da šteta nije nastala njegovom krivicom, ako želi da se oslobodi imovinske odgovornosti, ukazao je on.

- Ta odgovornost je pooštrena zbog, po pravilu, profesionalno inferiornog, oštećenog pacijenta, ali i zbog često veoma teških štetnih zdravstvenih posledica - istakao je Slijepčević.

On je ukazao da je pojačana odgovornost motivisina, pre svega, preventivnim, a ne represivnim efektima.

Inače kada je u pitanju pretpostavka krivice u slučaju prouzrokovanja štete, u Prednacrtu Građanskog zakonika predloženo osnovno i alternativno rešenje.

Osnovno rešenje iz člana 295. Prednacrtu GZ glasi: "svako ko drugome prouzrokuje štetu svojom krivicom dužan je naknaditi je", što bi značilo ukidanje pretpostavke krivice, već bi teret dokazivanja bio na tužiocu - onom koji je oštećen.

U alternativnom predlogu, koji ima ravnopravan tretman sa osnovnim rešenjem, predloženo je da se ne menja važeći član 154. Zakona o obligacionim odnosima odnosno da u sporovima za naknadu štete ostane "takozvana pretpostavljena krivica", za šta se zalažu i pojedina strukovna udruženja.

Alternativni predlog glasi: "ko drugome prouzrokuje štetu, dužan je naknaditi je, ukoliko ne dokaže da je šteta nastala bez njegove krivice", to znači da tuženi mora da dokaže da nije kriv za štetu kako bi izbegao odgovornost.

Kada je u pitanju krivica uopšte, izričito je predloženo da se pretpostavlja obična nepažnja.

Inače, Udruženje pravnika za medicinsko i zdravstveno pravo Srbije i Forum sudija Srbije založili su se da pretpostavka krivice u sporovima po osnovu odgovornosti za štetu ne bude izbačena iz domaćeg zakonodavstva, odnosno da u GZ bude ostavljeno alternativno rešenje iz citiranog člana ZOO.

Ukoliko bi se to rešenje promenilo, strukovna udruženja smatraju da bi to nanelo štetu ne samo oštećenim pacijentima koji se spore zbog lekarskih grešaka, već i svim drugim laicima koji tuže profesionalce.

U tom slučaju bi, kako tvrde, oštećeni kao tužiocili bili primorani da dokazuju profesionalne greške, što bi za njih kao medicinske laike, bilo jako teško.

ПОЛИТИКА

Uplaćivao dve penzije – dobio jednu

Penzioneri kojima su firme u isto vreme uplaćivale doprinose i u domaći i u strani penzijski fond ne mogu da dobiju dve penzije, jer nije moguće ostvariti paralelan staž na dva mesta

Penzioner B. I. koji je deo radnog veka ostvario u bivšoj SFRJ, a deo u inostranstvu, ne uspeva ni posle više od dve decenije da naplati svoju inopenziju u Srbiji. Verovao je da neće imati problema da uplaćene doprinose iz inostranstva priključi srpskim i tako zaradi veću penziju, ali mu je u PIO fondu u Beogradu rečeno da to nije realno.

Razlog je, kaže ovaj naš čitalac, što je u isto vreme bio zaposlen na dva radna mesta. Posle svega, on pita koga štiti naša država i zašto su propale pare od doprinosa koje mu je uplaćivao poslodavac u inostranstvu? Upitan kako je moguće da istovremeno radi na dva posla i da mu se uplaćuju istovremeno dupli doprinosi, i u SFRJ i izvan nje, ovaj naš čitalac kaže da je to bila praksa mnogih velikih firmi tih godina.

– Spoljnotrgovinska preduzeća u bivšoj SFRJ osnivala su na Zapadu akcionarska društva po zakonodavstvu tih država. Uplaćivali su sve doprinose domicilnim državama, pa i za penzijsko osiguranje. Takve firme su pored lokalnog stanovništva imale i zaposlene iz Jugoslavije. Od nadležnih je tražena radna dozvola. Takve firme su imali „Ineks”, „Geneks”, „Astra”, „Monteks”, „Univerzal”... Akcionari, osnivači firmi, bili su advokati državljanima tih država i eventualno jedan iz Jugoslavije – priča ovaj naš direktor.

Krilo se, kaže on, zbog poreza da te firme imaju bilo kakve veze sa Jugoslavijom.

– Poslat sam na rad u jedno takvo preduzeće. Matična firma u Beogradu sve vreme je uplaćivala doprinose za PIO, bez obzira na to što sam ja bio na radu u inostranstvu. Dobra volja firme. Preduzeće u inostranstvu, gde sam radio, takođe je uplaćivalo doprinose po njihovom zakonu. Po tom osnovu očekivao sam i deo penzije stečene i u toj zemlji – kaže ovaj penzioner.

Naš PIO, ističe on, stalno meša predstavništva koja su uglavnom bila u istočnoj Evropi gde su se zaposlenima lična primanja slala iz Jugoslavije i firme u inostranstvu gde je na osnovu ostvarenog dohotka isplaćivana zarada zaposlenima.

Na pitanje da li postoji način da se našim radnicima koji imaju ovakva iskustva prava ipak usliše, jer su doprinosi za PIO plaćani sve vreme, u penzijskom fondu za „Politiku” kažu da je nemoguće ostvariti paralelan staž, odnosno u isto vreme ostvarivati staž u dve države. Dakle, ukoliko se ustanovi da je osiguranik za isti period ostvario staž u obe države, moći će da se prizna staž samo iz jedne od država za taj period kada je postojalo preklapanje staža, objašnjavaju u PIO. Poznata je praksa, kažu, da su pojedine firme zaista uplaćivale doprinose za zaposlene u Srbiji i inostranstvu, poput „Geneksa”.

U situacijama kada postoji potpuno preklapanje staža osiguranja za neki period, a radi se o stažu koji je iste vrste (staž po osnovu zaposlenja), u obzir se uzima činjenica gde je zaposleni faktički radio. U ovom slučaju, to je inostranstvo. Konačno, svi međunarodni ugovori o socijalnom osiguranju predviđaju sabiranje perioda staža osiguranja, samo u slučaju da se ti periodi ne preklapaju, ističu u Fondu PIO.

U slučaju postojanja i primene Sporazuma o socijalnom osiguranju između Srbije i druge države, osiguranik koji je radio u dve ili više država ostvaruje pravo na penziju i to tako što svaka država isplaćuje deo penzije, srazmerno stažu i zaradama koje je osiguranik ostvario na njihovoj teritoriji.

Ukoliko, dodaju u PIO fondu, između Srbije i druge države ne postoji potpisan sporazum o socijalnom osiguranju, to znači da pravo na penziju ne može da se ostvari sabiranjem staža sa teritorije obe države, niti organi osiguranja iz Srbije i druge države komuniciraju prilikom sprovođenja postupka za ostvarivanje prava na penziju.

U tom slučaju osiguranik može ostvariti pravo na samostalnu penziju u Srbiji, kao i drugoj državi, nezavisno. U slučaju preklapanja perioda osiguranja svaka država moći će, ističu u PIO, da prizna staž osiguranja za koji su plaćeni doprinosi na njenoj teritoriji i u skladu sa njenim zakonskim propisima, što, kako smo već naglasili, nije moguće ukoliko između država postoji i primenjuje se sporazum o socijalnom osiguranju.

I prema evropskim propisima nije moguće priznavanje preklopljenih perioda osiguranja. Uredbom Evropskog parlamenta i Saveta iz 2004, članom 10 propisano je da ukoliko nije drugačije predviđeno, „da se na osnovu ovog propisa ne može dodeliti, niti sačuvati pravo na više davanja iste vrste za jedan isti period obaveznog osiguranja”, ističu u PIO fondu.

Nema krađe goriva uz fiskalni račun

Poreznici zatvaraju pumpe jer nema dokaza za nastali višak ili manjak derivata, što dovodi u pitanje poreklo robe.

Od ukupno 125 kontrolisanih benzinskih pumpi u Srbiji, Poreska uprava zatvorila je od početka godine 45. Kontrole, najčešće zajednički sa tržišnom i metrološkom inspekcijom, biće nastavljene i narednih meseci. Na red će doći svaka od 1.120 javnih pumpi, koliko ih ukupno ima, kaže u

razgovoru za „Politiku” Nenad Krtolica, v. d. pomoćnika direktora Poreske uprave Srbije.

– Cilj je smanjenje sive ekonomije i to kroz kontrolu evidentiranja prometa preko fiskalnih kasa, izdavanja fiskalnih računa, kao i usaglašavanja stanja goriva u rezervoarima sa podacima koji se unose u poslovne knjige. Istovremeno kontrolišemo i da li su svi radnici na pumpi prijavljeni, objašnjava Krtolica.

Na pitanje da li postoji zakidanje prilikom točenja goriva pa se u rezervoar sipa i do 15 litara više nego što je proizvođač automobila predvideo, Krtolica kaže da ima vozila u koje staje i više nego što je propisano, ali ako je tehnika na pumpi ispravna i ako se odmah dobije ispravan fiskalni isečak sa upisanom izdatom količinom, vremenom izdavanja goriva i PIB-om poreskog obveznika, zakidanje je nemoguće. Zato je važno odmah zahtevati fiskalni račun, insistira on.

Od kako su kontrole počele vlasnici pumpi negoduju zbog zatvaranja objekata, koje po zakonu može da traje i do 60 dana.

– Nije nam cilj da objekat bude dugo zatvoren, jer gube i pumpa i država. Sedam dana smatra se kao odgovarajuća mera. Ali, ako ista pumpa ponovi grešku, objekat može biti zatvoren na duži rok – kaže on i dodaje da, ipak, ima više pumpi koje posluju po zakonu.

Privremenim zatvaranjem benzinske stanice gube prodajnu maržu, koja nije niska, dok je državni budžet uskraćen za porez na gorivo koje bi bilo prodato, dok o visini novčane kazne odlučuju prekršajni sudovi. Dosadašnja kontrola na terenu pokazala je da problemi, između, ostalog, nastaju u delu koji se odnosi na ažurno praćenje i unos temperaturnih razlika u pumpni izveštaj u skladu sa Zakonom o trgovini i Pravilnikom o evidentiranju prometa.

– Interes je da pumpa radi po zakonu, ali i da se zaštite potrošači tako što će dobiti onoliko goriva koliko su stvarno platili – kaže Krtolica.

Upitan kako se biraju pumpe koje kontrolišu, on kaže, da Poreska uprava ima uvid u evidentiranje prometa preko fiskalnih kasa i kada nešto nije u redu, kreće u kontrolu.

–U kontrolu idemo na osnovu analize rizika, ali i prijave potrošača koji nas obavezuju da reagujemo.

Kontrolišemo sve pumpe, kako manjih privrednih društava, tako i velikih, da bi se na licu mesta uverili da je stvarno sve po zakonu – objašnjava Krtolica.

Ono zbog čega dolazi do problema s vlasnicima, kojima se zatvaraju objekti, jeste što u najvećem broju slučajeva nema dokaza za nastali višak ili manjak na pumpi, što dovodi u pitanje poreklo robe.

– Do viška ili manjka goriva na pumpi može doći zbog temperaturne razlike između goriva u cisterni i spoljne temperature, zaduženja goriva na referentnoj temperaturi i prodaje goriva na stvarnoj temperaturi, kao i neispravne, nebaždarene tehnike na objektima. Bitno je znati da je takozvana referentna temperatura od 15 stepeni osnov za obračun prijema goriva na objektima, kao i iskazivanja stanja zaliha goriva. Viškovi i manjkovi mogu se javiti i kao posledica izdavanja goriva na pumpnim automatima preko dozvoljenih zakonskih odstupanja od 0,5 odsto – objašnjava naš sagovornik.

Prodavac sam može da utvrdi zašto je došlo do viška, ili manja. Obavezan je da evidentira eventualna odstupanja svakodnevno i kada kontrola dođe da da izveštaj na uvid. Sva goriva se leti šire, pa razlika u spoljnoj i temperaturi goriva može biti veća od 10 stepeni. Isto je i zimi, kada se mogu javiti manjkovi u rezervoarima, jer se gorivo skuplja, kaže Krtolica.

– Ukoliko se tokom kontrole utvrdi da prodavac nema dokaz o viškovima ili manjkovima, ta roba može biti predmet zloupotrebe i pumpa se zatvara, kaže on.

Manjak može da nastane i prilikom prijema robe, ukoliko je dobavljač natočio prevozniku manje robe od one koju je naručila pumpa. Za takav manjak, kaže on, traži se od prodavca da ima dokaz zašto je manje goriva natočeno. Dokaz je zapisnik o reklamaciji prema dobavljaču i rešenje o opravdanosti. Ako ga nema, što je uglavnom slučaj u praksi, pumpa se, takođe, zatvara.

– Tehnički kvar na automatu može često biti razlog za manjak goriva. Tokom kontrole takođe se traži dokaz – zapisnik nadležnih službi. Ukoliko dokaza nema, objekat ide pod ključ i plaća se kazna, kaže on.

Provera stanja u rezervoarima moguća je i na licu mesta, kako poreski obveznik, odnosno vlasnik pumpe, ne bi pomislio da su inspektori objekat zatvorili iz nekog drugog razloga, zaključuje Krtolica.

Do dečijeg dodatka samo uz Lk i zdravstvenu knjižicu

Za ostvarivanje ovog prava bilo je potrebno deset dokumenata. Novi zakon o upravnom postupku skratio je proceduru i sveo je na dve isprave, ali ostaje mogućnost da službenici traže od građana i dodatne podatke koje moraju da dostave i plate.

Građani koji su ranije podnosili zahtev za ostvarivanje prava na dečji dodatak bili su u obavezi da prilože čak deset dokumenata. Osim izvoda iz matične knjige rođenih, uverenja o državljanstvu, prijave prebivališta za decu, potvrde o prihodima za tri meseca (od PIO fonda ili poslodavca), uverenja o katastarskom prihodu, službenici su tražili i dokaze o

vlasništvu nad nekretninom, poreska uverenja iz mesta rođenja i stanovanja, pa čak i potvrdu o tome da su deca redovni učenici.

Po Zakonu o upravnom postupku koji je stupio na snagu pre četiri dana, ubuduće bi ovaj postupak trebalo da bude maksimalno pojednostavljen tako što je, kako je predviđeno, za ovu proceduru dovoljno doneti ličnu kartu i zdravstvenu knjižicu.

Sve ostalo bi ta služba trebalo da pribavi sama. Međutim, kako saznajemo, i u ovom slučaju treba naglasiti da su organu možda potrebni podaci za odlučivanje o određenim činjenicama koje se ne nalaze u službenim evidencijama i tada će stranke morati ipak da dostave neki dokument.

Dakle, novi zakon je dao rešenja, a da li će to i kada zaživeti ostaje da se vidi u praksi. Kako su za „Politiku” rekli u Ministarstvu državne uprave i lokalne samouprave, ovo je postupak koji sigurno neće biti uspostavljen za nedelju-dve nego bi tek vremenom trebalo da se pokažu svi nedostaci koji će u hodu biti otklanjani.

Upravo zbog toga formirana je i Radna grupa pri ovom ministarstvu koja tek razmatra šta će biti sa podacima ili informacijama od čijeg izdavanja su pojedine državne službe do sada živele. Rešenje za ovaj problem se još traži i zbog toga se propis ograničava samo na razmenu podataka, a ne i informacija za koje je potrebno vreme da se pribave i za koje će ipak morati da se plati taksa.

Na primer, ukoliko je za neki posao na šalteru potreban dokument o tome da li neko ima prebivalište u Beogradu, pribaviće ga službenik. Međutim ako je potrebno da se priloži dokaz o promenama prebivališta, to više nije podatak nego informacija koja ipak ne može da se dobije besplatno.

Ili podatak o bračnom statusu je besplatan, ali ne i kretanje kroz bračni status, ukoliko nekom to nije prvi brak.

Jedan naš čitalac je juče postavio pitanje šta se dešava, na primer, u slučaju kada vlasnica stana, koji se vodi na njeno devojačko prezime, proda nekretninu i napravi kupoprodajni ugovor pod novim, udatim prezimenom.

Novi vlasnik koji želi da upiše nekretninu na svoje ime, po Zakonu o državnom premeru i katastru, mora da dostavi original ili overenu kopiju izvoda iz matične knjige rođenih ili venčanih, koji služi kao dokaz da je reč o istoj osobi. Odgovor bi glasio da, prema onom što kaže zakon, samo dokumenta po službenom zahtevu su besplatna, dok bi u ovom slučaju dokument ipak trebalo da se plati.

„Politika” je istraživala u kojim slučajevima možemo da računamo na olakšice prilikom završavanja nekih administrativnih poslova. Tako na primer, u slučaju da neko želi da rekonstruiše, sanira ili adaptira objekat po novom propisu potrebno je da dostavi idejni projekat, dokaz o uplati takse za pravo na zemljište i objekat (jer je reč o dokumentu, a ne podatku), dokaz o uplati republičke i lokalne administrativne takse.

Službenici će u ovom slučaju iz svojih baza pribaviti dokaz o odgovarajućem pravu na zemljište ili objektu iz Republičkog geodetskog zavoda i dokaz iz Javnog preduzeća za izgradnju o doprinosima za uređivanje građevinskog zemljišta.

Ono što su građani najlakše shvatili i što im mnogo znači jesu promene prilikom vađenja nove lične biometrijske karte. U ovom slučaju dovoljno je da donesu pisani zahtev i uplatnice o plaćenim taksama, a službenik je dužan da obezbedi uverenje o državljanstvu i izvod iz matične knjige rođenih.

Tako da će umesto 2.254 dinara, koliko su ih do sada koštali izvod iz matične knjige rođenih, uverenje o

državljanstvu i takse, sada izvajati 1.100 dinara manje.

Kada je reč o dobijanju jednokratne novčane pomoći za novorođenče dovoljan je samo broj računa u banci, a službenik obezbeđuje izvode iz matične knjige rođenih za svu decu i uverenje o državljanstvu za majku. Kako pokazuje naša anketa u opštinama širom Srbije sistem još nije svuda do kraja uspostavljen, a to zavisi pre svega od toga da li je završena planirana digitalizacija podataka koju su opštine već trebale da uspostave. To, ipak, nije uslov da sistem razmene podataka funkcioniše, jer Ministarstvo, kako kažu, pomaže lokalnim samoupravama da se pripreme za elektronsku komunikaciju koja u ovom trenutku nije nužna.

– Mi smo napisali zakon tako da bude fleksibilan i da omogući razmenu podataka na onaj način koji to upravi odgovara – faksom, elektronskom poštom ili kurirom, kažu u Ministarstvu za upravu i lokalnu samoupravu.

ŠOK U "ŽELEZNICAMA" Otkrili da imaju imovinu vrednu 13 milijardi dinara

„Železnice Srbije“ mogle bi da uđu u Ginisovu knjigu rekorda jer godinama nisu znale da imaju imovinu vrednu 13 milijardi dinara!

IMOVINA ZA KOJU NISU ZNALI

- Zemljište: **1,7 milijardi**
- Građevinski objekti: **4,7 milijardi**
- Oko 4.000 kvadrata, među kojima i oko 30 stanova, nekoliko ugostiteljskih objekata, pa čak i nekoliko železničkih stanica
- Oprema: **4,4 milijarde**
- Lokomotive i vagoni
- Investicioni objekti: **2,2 milijarde**

Kako saznaje „Blic“, u imovini koja je otkrivena nedavnim popisom bilo je zaturano zemljište, objekti, među kojima su i stanovi i restorani, lokomotive, vagoni...

Pitanje je da li bi posle višegodišnjeg javašluka i sada ovo bilo evidentirano da ih na to nije primorala resorna ministarka Zorana Mihajlović, koja je tražila pravi uvid stanja, a ne onaj sa popisnih lista. Izvor „Blica“ iz „Železnica“ kaže da sad treba utvrditi da li je neko namerno „skrivao“ imovinu „Železnica“ zbog lične koristi jer je u svetu gotovo nezamislivo da se „zagubi“ imovina vredna 100 miliona evra.

- Bilansi stanja i imovine prepisivali su se godinama iz lista, a niko nije proveravao da li se u međuvremenu nešto promenilo. Ta zaboravnost posebno je indikativna kod službenih stanova, gde su neki sasvim slučajno otkriveni nakon što su izvršitelji došli da naplate dažbine jednog od rukovodilaca koji ih nije plaćao godinama. Oko 30 stanova izostavljano je sa popisnih lista. Nisu upisani, kao i neki ugostiteljski objekti, iako su neki od njih izdavani - kaže naš izvor iz „Železnica“.

Iz „Železnica“ ne negiraju da je popisom utvrđeno da ima viška imovine, ali imaju opravdanje.

- Ne može se reći da se za ovu imovinu nije znalo jer je i ranije ona bila u vlasništvu „Železnica“, ali se u velikom poslovnom sistemu nije postavljalo pitanje njene potrebe i svrsishodnosti, niti se rešavao njen status - kažu u PR službi tog javnog preduzeća.

MMF i EPS dogovorili da 2.000 radnika ode iz EPS-a

Predstavnici MMF i EPS dogovorili su da se problem prekobrojnih radnika rešava prevremenim penzionisanjem i dobrovoljnim odlaskom zaposlenih, saznaje Blic.

Po tom osnovu procenjuje se da bi skoro 2.000 ljudi do kraja godine moglo da napusti kompaniju. Izvor Blica tvrdi da je to formula koja ne bi izazvala nezadovoljstva sindikata.

"Dogovor je da se prevremeno penzionišu radnici koji do penzije imaju dve ili tri godine. Po tom osnovu bi firmu moglo da napusti nešto više od 1.000 ljudi. Tom broju treba dodati bar 800 radnika koji su pokazali interesovanje da uz adekvatnu otpremninu napuste EPS", kaže naš sagovornik.

On dodaje da je takav model rešavanja viška zaposlenih predložio EPS.

"MMF je to prihvatio, ali uz uslov da do kraja godine pitanje viška mora da bude rešeno. Mora vrlo brzo da se izmeni kolektivni ugovor i definiše visina otpremnine. Sindikati ne pristaju na 200 evra po godini staža, što je suma koju je utvrdio MMF. Traži se način kako bi mogle da se ispalate uvećane otpremnine", kaže naš izvor.

U EPS niko nije želeo da komentariše ova saznanja.